FAKTY I ŹRÓDŁA

Przewlekłość legalizacji pobytu w Polsce

Stan na 5 listopada 2026 r. · wersja 6.2 · glos-migranta.eu

Materiał do swobodnego wykorzystania: plakaty, posty, rozmowy z mediami. Każda sekcja kończy się źródłami publicznymi. Wersje językowe: PL / EN.

Pięć liczb, jeśli nie czytasz dalej

Termin ustawowy na decyzję pobytową	**60 dni**
Średni czas postępowania (MSWiA, październik 2025)	**341 dni**
Województwa, w których czas jest dłuższy niż w 2023 r.	**15 z 16**
Skargi na bezczynność uwzględnione wyrokiem: 2020 r. wobec 2025 r.	**94,5% → 29,5%**
Wskaźniki w 16 projektach FAMI z 2024 r. mierzące czas załatwienia sprawy	**0 ze 138**

Spis treści

1. Terminy ustawowe kontra rzeczywistość
2. Art. 100d - co naprawdę robi i jak go przedłużano
3. Sądy odmawiają stosowania tego przepisu - a rząd i tak go przedłużył
4. Państwo samo to przyznaje - dokument po dokumencie
5. Dlaczego tak jest: etatów orzeczniczych nie przybyło, pieniądze poszły w systemy
6. Jak urzędy odpowiadają na pytania o własne terminy
7. Banki - tarcza prawna dla czekających
8. Granice: lata czekania to rozdzielone rodziny
9. Gospodarka i nauka: czekający to podatnicy i badacze
10. Równość wobec prawa: paszport, województwo, pochodzenie
11. Bezpieczeństwo: fakty zamiast strachów
12. Wygaszanie specustawy: trzy zegary, jedna data i pytanie bez odpowiedzi
13. Uwaga - częste błędy w obiegu (nie strzelajmy sobie w stopę)
14. Gdzie są dokumenty

Słowniczek skrótów · Jak samodzielnie sprawdzić te źródła

1. Terminy ustawowe kontra rzeczywistość

Ustawa daje wojewodzie **60 dni** na decyzję o pobyt czasowy (art. 112a ust. 1 ustawy o cudzoziemcach), a prawo UE - **90 dni** na Niebieską Kartę UE (art. 11 dyrektywy 2021/1883). Tymczasem według danych samego MSWiA (Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji; odpowiedź na interpelację poselską nr 12584, stan na 13.10.2025) średnie postępowanie o pobyt czasowy i pracę trwa **341 dni**, a w toku pozostaje **463 487 spraw** - w samej tej jednej kategorii.

Średni czas według województw (tabela MSWiA z odpowiedzi na interpelację nr 18089, stan na 6.07.2026, w dniach): pełna tabela szesnastu urzędów jest niżej. Nawet najszybsze województwo przekracza termin ustawowy **czterokrotnie**. Rozkład 26 877 decyzji Mazowieckiego UW (urzędu wojewódzkiego): 3% trwało **ponad 24 miesiące** (738 spraw), 9% - 18–24 mies., 29% - 12–18 mies. **W terminie ustawowym nie mieści się żadne województwo z tabeli MSWiA.** Zastrzeżenie metodologiczne: publikowane średnie opisują czas **postępowania administracyjnego** - MSWiA nie wyjaśnia, od którego zdarzenia (wpływ wniosku do urzędu, rejestracja sprawy w systemie, wszczęcie postępowania) system je liczy. Pełna droga wnioskodawcy - od złożenia wniosku, przez oczekiwanie na przyjęcie odcisków, po odbiór karty - jest z konstrukcji dłuższa niż każda z tych średnich. I nie jest to czas „po stronie wnioskodawców": NIK wykazała w Łódzkim UW

bezczynność urzędu od 111 do 779 dni (wszystkie 51 z 68 zbadanych spraw po terminie), a w Kujawsko-Pomorskim UW okresy niepodejmowania żadnych działań od 92 do 249 dni i pierwszą czynność w sprawie dopiero po 15–448 dniach od złożenia wniosku (P/23/069).

Obraz szesnastu urzędów. W **15 z 16** województw średni czas postępowania o pobyt czasowy jest w 2026 r. dłuższy niż w 2023 r.; ustawa daje na decyzję 60 dni. W pełnej tabeli MSWiA z 27.07.2026 (stan na 6.07.2026) rozpiętość to **od 242 do 658 dni**: najdłużej czeka się w województwach śląskim (658), pomorskim (598) i lubuskim (555), najkrócej w małopolskim (242), warmińsko-mazurskim (273) i podkarpackim (302). UdSC podał dla stanu na 12.08.2026 wartości różniące się od 1 do 18 dni, z tą samą trójką na obu końcach: 668, 610 i 537 oraz 244, 271 i 305. Najwięcej dni przybyło od 2023 r. w województwach pomorskim (+284), podlaskim (+263) i mazowieckim (+241, czyli +158%); najmniej w wielkopolskim (+10) i zachodniopomorskim (+13); jedynym województwem, gdzie czas się skrócił, jest dolnośląskie (z 401 do 303 dni, -98).

Sprawy w toku. Według UdSC suma szesnastu województw dla spraw o pobyt czasowy rośnie: **387 312** (koniec 2023), **646 232** (koniec 2025), **803 223** (1.07.2026; suma własna). Najwięcej spraw na 1.07.2026 r. jest w mazowieckim (202 187), pomorskim (92 054) i śląskim (86 059); najszybciej rosło w podlaskim (z 4 805 do 21 208, ponad 4 razy). To inny zakres niż 463 487 spraw z odpowiedzi MSWiA (pobyt czasowy i praca) - nie jedna seria. Zastrzeżenie: w 2026 r. liczby UdSC rosną szybciej niż wynikałoby z wpływu i decyzji, co może oznaczać zmianę sposobu liczenia (system MOS, karty CUKR) - pewny jest kierunek, nie skala. Urzędy podają własne liczby: Łódzki 49 844 w sierpniu 2026 r. wobec 47 194 w danych UdSC na 1.07.

Kadry nie rosną razem ze sprawami. Łódzki Urząd Wojewódzki: w toku 27 179 (koniec 2023), 27 016, 33 979 i 49 844 (sierpień 2026); pracowników prowadzących postępowania 37, 38, 36 i 38. W Mazowieckim legalizacją pobytu zajmuje się 270 etatów (MSWiA, odpowiedź na interpelację nr 18089).

Uwaga o mierniku: średnia obejmuje tylko sprawy zakończone, razem z umorzeniami i pozostawieniem bez rozpoznania, liczone według daty wydania rozstrzygnięcia (Wojewoda Łódzki, SOC-IV.1331.11.2026 z 18.09.2026). Kto czeka dalej, do średniej jeszcze nie wchodzi.

Województwo	Czas 2023 (dni)	Czas 2026 (dni)	Zmiana	W toku 1.07.2026	Skargi do WSA 2025
Dolnośląskie	401	303	-98 dni (-24%)	56 687	2 448
Kujawsko-pomorskie	464	541	+77 dni (+17%)	23 517	12
Lubelskie	211	386	+175 dni (+83%)	17 177	4
Lubuskie	398	555	+157 dni (+39%)	36 772	20
Łódzkie	336	386	+50 dni (+15%)	47 194	17
Małopolskie	128	242	+114 dni (+89%)	49 772	8
Mazowieckie	153	394	+241 dni (+158%)	202 187	497
Opolskie	425	510	+85 dni (+20%)	22 179	19
Podkarpackie	135	302	+167 dni (+124%)	11 420	2
Podlaskie	184	447	+263 dni (+143%)	21 208	11
Pomorskie	314	598	+284 dni (+90%)	92 054	275
Śląskie	427	658	+231 dni (+54%)	86 059	111
Świętokrzyskie	172	325	+153 dni (+89%)	6 296	0
Warmińsko-mazurskie	134	273	+139 dni (+104%)	9 365	0
Wielkopolskie	329	339	+10 dni (+3%)	74 752	110
Zachodniopomorskie	452	465	+13 dni (+3%)	46 584	25

Czas: MSWiA, odpowiedź na interpelację nr 18089 (stan na 6.07.2026). W toku: UdSC, pobyt czasowy. Skargi: symbol 6272, sąd właściwy dla województwa, rok 2025 (statystyki NSA); w świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim 0.

Kolejka miesiąc po miesiącu. Według arkusza Urzędu do Spraw Cudzoziemców z 28.10.2026 r. w postępowaniach o pobyt czasowy było 310 530 cudzoziemców na 1.01.2024 r. i 611 257 na 1.08.2026 r., czyli niemal dwa razy więcej. Od stycznia 2024 r. do sierpnia 2026 r. złożono 1 319 841 wniosków, a organy pierwszej instancji wydały 1 050 407 rozstrzygnięć. (dane (glos-migranta.eu/dane))

Źródła: sejm.gov.pl, interpelacje 12584 i 18089 (api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/18089) · UdSC, BSZ.WAiSM.0361.16.2026/DH z 28.08.2026 (glos-migranta.eu/dokumenty/udsc-bsz-waism-0361-16-2026-08-28.pdf) · Wojewoda Łódzki, SOC-III.1331.2.2026 (glos-migranta.eu/dokumenty/lodzki-soc-iii-1331-2-2026-08-25.pdf) i SOC-IV.1331.11.2026 (glos-migranta.eu/dokumenty/lodzki-soc-iv-1331-11-2026-09-18.pdf) · zestawienie szesnastu urzędów: Szesnaście urzędów w liczbach (glos-migranta.eu/raporty/szesnascie-urzedow-w-liczbach)

2. Art. 100d - co naprawdę robi i jak go przedłużano

Art. 100d ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy nie „zakazuje" składania ponagleń i skarg - on czyni je **bezskutecznymi**: bieg terminów na ich załatwienie „nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu" (ust. 1), przepisy o bezczynności organu są wyłączone (ust. 3 pkt 1) - łącznie z art. 36 KPA (Kodeksu postępowania administracyjnego), czyli urząd nie musi nawet **zawiadomić**, że sprawy nie załatwi w terminie; sądom nie wolno wymierzyć grzywny milczącemu urzędowi (ust. 3 pkt 2), a opóźnienie „nie może być podstawą wywodzenia środków prawnych" (ust. 4). Zakres: pobyt czasowy, stały i rezydent UE u wojewody - **każdego cudzoziemca**, nie tylko obywateli Ukrainy. **Nie obejmuje obywatelstwa** (potwierdził RPO - Rzecznik Praw Obywatelskich, wystąpienie XI.541.119.2025 z 24.10.2025).

Kalendarium „tymczasowości": zawieszenie działa **nieprzerwanie od 1.01.2023** i było przedłużane **sześć razy** (31.12.2022 → 4.03.2027), z reguły tuż przed końcem (dwa ostatnie przedłużenia: 1 dzień i 8 dni przed upływem terminu): do 24.08.2023 (Dz.U. - Dziennik Ustaw - 2023 poz. 185, z mocą wsteczną) → 4.03.2024 (Dz.U. 2023 poz. 1088) → 30.06.2024 (Dz.U. 2024 poz. 232) → 30.09.2025 (Dz.U. 2024 poz. 854) → 4.03.2026 (Dz.U. 2025 poz. 1301) → **4.03.2027** (Dz.U. 2026 poz. 203). Rok po roku ta sama „nadzwyczajność" - czwarty rok z rzędu, a ostatnie przedłużenie sięga już piątego (do 4.03.2027).

Państwo nie zawiesiło kolejek - zawiesiło odpowiedzialność za nie. Ustawą zalegalizowało własną bezczynność.

Odłączony bezpiecznik. W czerwcu 2022 r. UdSC poprosił wojewodów, by przestali przekazywać mu ponaglenia, „na chwilę obecną do dnia 31 grudnia 2022 r.". Trwa piąty rok: 1 222 ponaglenia uznane za uzasadnione w 2022 r., 175 w latach 2023-2026 i 24 341 pozostawione bez rozpoznania. (Nie przekazywać ponagleń (glos-migranta.eu/raporty/ponaglenia-bez-rozpatrzenia))

Źródła: api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2025/337/text.pdf (s. 99–100) · kolejne Dz.U. jak wyżej (api.sejm.gov.pl/eli) · zestawienie przedłużeń: Ponaglenie, którego nikt nie rozpatruje (glos-migranta.eu/raporty/ponaglenie)

3. Sądy odmawiają stosowania tego przepisu - a rząd i tak go przedłużył

- **NSA, wyrok II OSK 2921/24 (19.05.2025):** Naczelny Sąd Administracyjny uznał art. 100d (w zakresie od 1.07.2024) za niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji i **odmówił zastosowania przepisu ustawowego**; przedłużenie z Dz.U. 2024 poz. 854 nazwał pozostającym w „oczywistej sprzeczności" z art. 47 Karty Praw Podstawowych UE. Podobnie II OSK 2940/24 i II OSK 1087/25.
- **MSWiA przyznaje to na piśmie.** Pismo do RPO, znak BMP.0790.3.7.2026(6), czerwiec 2026, verbatim: „pomimo formalnego obowiązywania przepisu art. 100d [...] istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że wojewódzki sąd administracyjny [...] w odniesieniu do okresu bezczynności lub przewlekłości występujących po dniu 30 czerwca 2024 r., **odmówi zastosowania tego przepisu** i rozpozna skargę z jego pominięciem". Ministerstwo pisemnie przyznaje, że utrzymuje przepis, którego własne sądy nie będą

stosować - linia NSA była znana od maja 2025 r., a mimo to ustawą z 23.01.2026 przedłużono przepis o kolejny rok; pisemne przyznanie przyszło pięć miesięcy po tym przedłużeniu.

- **Druga połowa tego samego przyznania: środek administracyjny nie może zadziałać.** W tym samym piśmie MSWiA wyjaśnia, że o ile sąd może odmówić zastosowania art. 100d, o tyle Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jako organ rozpatrujący ponaglenia na wojewodów „jest w dalszym ciągu obowiązany do stosowania przepisu art. 100d ustawy specjalnej". Skutek, opisany słowami samego ministerstwa: ponaglenie - ustawowy środek, od którego trzeba zacząć przed sądem - z konstrukcji nie może przynieść rozstrzygnięcia; działa dopiero skarga do sądu, który przepis pominie.
- Linia WSA (wojewódzkich sądów administracyjnych) już podąża za NSA: III SAB/Gd 131/26, II SAB/Wr 108/26, II SAB/Gl 56/26, III SAB/Łd 30/26, II SAB/Po 78/26 (maj 2026).
- **Praktyczny skutek dla czekających:** skarga na bezczynność obejmująca okres **po 30.06.2024** ma dziś realne szanse - wbrew temu, co sugeruje np. strona Śląskiego UW, wciąż cytująca wyrok z 2023 r. (III SAB/Gl 231/23), sprzed przełomowej linii NSA.
- **Jak to wygląda w oficjalnej statystyce sądowej.** W 2025 r. do szesnastu wojewódzkich sądów administracyjnych wpłynęło **3 559 skarg** na bezczynność w symbolu 6272, w sprawozdaniu opisanym jako „Wizy, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, na osiedlenie się, wydalenie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej"; **2 448 z nich - 68,8% (przeliczenie własne) - trafiło do jednego sądu, WSA we Wrocławiu**, a 898 czekało na rozpoznanie na koniec roku. Załatwiono 3 579 skarg: **432 uwzględniono, 1 032 oddalono, 1 873 odrzucono postanowieniem - bez badania zasadności zarzutu - a 242 załatwiono w inny sposób.** Udział odrzuceń wzrósł do **52,3% załatwień** wobec 32,5% w 2024 r. i 40,2% w 2023 r. (przeliczenia własne). **Wszystkie 3 579 spraw rozpoznano na posiedzeniu niejawnym w trybie uproszczonym (art. 119 pkt 4 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi) - w całym roku ani jedna nie trafiła na rozprawę.** Wśród 1 464 spraw rozstrzygniętych wyrokiem uwzględniono 29,5% skarg (przeliczenie własne; w 2024 r. 42,5%) - przy czym **w pozostałych piętnastu sądach po wyłączeniu Wrocławia było to 45,5% wobec 46,3% rok wcześniej, czyli bez zmiany**. Odrzucenie następuje z przyczyn formalnych, które najczęściej **nie obciążają urzędu**; nie jest to ocena zasadności zarzutu przewlekłości.
- **Oficjalna statystyka NSA 2020-2025: coraz mniej wygranych, coraz więcej odrzuceń.** Do wojewódzkich sądów administracyjnych wpłynęło skarg na bezczynność w sprawach pobytowych (symbol 6272): **4 329** w 2020 r., **11 104** w 2021 r., **2 303** w 2023 r., **3 559** w 2025 r. Wśród skarg rozstrzygniętych wyrokiem sądy uwzględniły **94,5% w 2020 r. i 29,5% w 2025 r.** (przeliczenie własne z plików NSA). Z rocznika 2025: uwzględniono 432, oddalono 1 032, odrzucono 1 873. **Wynik zależy od sądu.** W 2025 r. skargi uwzględniono w Gdańsku w **94,3%** spraw rozstrzygniętych wyrokiem (100 ze 106), we Wrocławiu w **24,0%** (262 z 1 090), w Poznaniu w **16,7%** (14 z 84). Odrzucenia wśród wszystkich załatwionych spraw: Warszawa 71,0% (186 z 262), Wrocław 53,9%, Gdańsk 44,5%, Gliwice 36,8%, Poznań 15,1% (procenty podano tylko dla sądów z co najmniej 50 sprawami). Do samego Wrocławia trafia 68,8% wszystkich takich skarg w kraju; w pozostałych 15 sądach uwzględnienia to 45,5%. **Skargi przybywają tam, gdzie kolejki:** do WSA w Warszawie wpłynęło 253 skargi w 2024 r., 491 w 2025 r. i 2 008 w 2026 r. do 13 sierpnia (odpowiedź sądu); do WSA w Gdańsku 399 od 1.01 do 18.08.2026 r. (w całym 2025 r. - 275), z czego w tym okresie 169 uwzględniono, 2 oddalono, 59 odrzucono - dane cząstkowe z odpowiedzi sądu, nie z rocznej statystyki NSA. Dolnośląski Urząd Wojewódzki podał 2 590 skarg w 2024 r., 2 437 w 2025 r. i 1 770 w 2026 r. do dnia odpowiedzi.
- **Zanim jednak pójdziesz do sądu - cztery rzeczy, na których najczęściej przegrywa się skargę.** Statystyka NSA podaje sposób załatwienia skargi, ale **nie podaje przyczyn odrzuceń** - sprawozdanie nie mówi, ile razy zastosowano którą podstawę. Wskazówką jest społeczny zbiór 803 orzeczeń z CBOSA (Centralnej Bazy Orzeczeń Sądów Administracyjnych) z lat 2025-2026, zebrany przez inicjatywę; **próba niereprezentatywna - 463 z 803 spraw pochodzi z jednego sądu, a 777 z 803 orzeczeń zapadło w 2026 r.**, więc wolno z niej czytać przyczyny, nie skuteczność skarg. Zapadło w niej 314 rozstrzygnięć procesowych (jedna sprawa może mieć kilka przyczyn): nieuiszczony wpis - **151**, nieuzupełniony PESEL - **88**, brak lub niewykazanie ponaglenia - **69**, brak pełnomocnictwa - **47**, brak adresu - **33**, brak podpisu - **25**, cofnięcie skargi - **26**. Stąd cztery praktyczne wnioski: (1) **najpierw ponaglenie, dopiero potem skarga** -

skarga wniesiona bez wcześniejszego ponaglenia albo tego samego dnia co ponaglenie jest odrzucana jako niedopuszczalna; (2) **wpis sądowy 100 zł** (§ 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z 16.12.2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu) trzeba uiścić po wezwaniu, inaczej sąd odrzuca skargę bez rozpoznania; (3) **braki formalne uzupełnia się w 7 dni** od wezwania (PESEL, pełnomocnictwo, adres, podpis) - termin jest nieprzywracalny w praktyce; (4) jeśli urząd wyda decyzję w dniu wniesienia skargi, sprawa staje się bezprzedmiotowa. Skalę zjawiska podaje już statystyka oficjalna: **52,3% skarg załatwionych w 2025 r. w symbolu 6272 to odrzucenia postanowieniem**, czyli sprawy zakończone bez badania zasadności zarzutu.

- Konstrukcję bada też **Trybunał Sprawiedliwości UE (TSUE) - sprawa C-254/25** (pytanie WSA w Gliwicach); rzecznik generalny w opinii z 16.04.2026 (ECLI:EU:C:2026:320) uznał takie przepisy za niedopuszczalne poza przypadkami siły wyższej.

Wpływ skarg i odsetek uwzględnień w latach 2020-2025 (statystyki NSA, symbol 6272):

Rok	Wpływ skarg na bezczynność (symbol 6272)	Uwzględnione wśród rozstrzygniętych wyrokiem
2020	4 329	**94,5%**
2021	11 104	nie podano
2023	2 303	nie podano
2024	nie podano	42,5%
2025	3 559	**29,5%**

Wynik zależy od sądu (2025; procenty tylko dla sądów z co najmniej 50 sprawami):

Sąd (2025)	Uwzględnione wyrokiem	Odrzucenia wśród załatwionych
Gdańsk	**94,3%** (100 ze 106)	44,5%
Wrocław	24,0% (262 z 1 090)	53,9%
Poznań	16,7% (14 z 84)	15,1%
Warszawa	nie podano	71,0% (186 z 262)
Gliwice	nie podano	36,8%

Źródła: pismo MSWiA BMP.0790.3.7.2026(6) z 29.06.2026 - opublikowane w całości na stronie sprawy RPO (bip.brpo.gov.pl, spr. XI.541.22.2025.DB); wyroki NSA: orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/3F40EB79FC (II OSK 2940/24), /doc/9EC3E17ED3 (II OSK 1087/25), /doc/CF4F3C2B4F (II OSK 2921/24) · curia.europa.eu (C-254/25) · dane sądowe: NSA, „Sprawozdanie statystyczne z ruchu i sposobu załatwienia spraw za rok 2025. Wojewódzkie Sądy Administracyjne", Dział 2 „Skargi na bezczynność i przewlekłość organów", arkusz „WSA SAB Symbole", wiersz Lp. 214 (symbol 627) i Lp. 217 (symbol 6272); statystyki WSA 2020-2025, Dział 2, symbol 6272: https://www.nsa.gov.pl/dokumenty/statystyki-wsa/ · odpowiedzi sądów i urzędów: glos-migranta.eu/dokumenty/wsa-warszawa-wis-0481-180-26-2026-08-25.pdf, glos-migranta.eu/dokumenty/wsa-gdansk-iv-050-60-26-dzial-2-2026.xlsx · zestawienie: Szesnaście urzędów w liczbach (glos-migranta.eu/raporty/szesnascie-urzedow-w-liczbach) · plik „7-skargi-na-bezczynnosc-i-przewleklosc-2025.xls", nsa.gov.pl/dokumenty/statystyki-wsa (dostęp 17.08.2026). Sprawozdanie obejmuje wyłącznie szesnaście WSA, czyli pierwszą instancję - rozstrzygnięć NSA w nim nie ma; odsetki są przeliczeniem własnym, NSA nie publikuje żadnego z nich.

4. Państwo samo to przyznaje - dokument po dokumencie

- **Obietnica kontra przyznanie, ten sam podpis.** 9.02.2024 (odpowiedź na interpelację nr 794): przewlekłość „będzie stanowić jeden z tematów prac" rządowego Zespołu ds. Migracji. 2.10.2025, temu samemu posłowi (interpelacja nr 11787): Zespół „**nie zajmował się** w sposób szczegółowy kwestią przewlekłości postępowań". Rok i osiem miesięcy między obietnicą a przyznaniem; od tamtej obietnicy średni czas w najwolniejszym dziś województwie (śląskim) urósł z 481 dni (2024) do 658 (obie liczby: tabela MSWiA, odpowiedź na interpelację nr 18089, stan na 6.07.2026).

- **UdSC (Urząd do Spraw Cudzoziemców) oficjalnie** (gov.pl, komunikat z 6.10.2025): wojewoda „nie będzie przekazywał do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców ponagleń składanych na bezczynność lub na przewlekłe prowadzenie postępowań".
- **Ponaglenie w praktyce (odpowiedzi urzędów na wnioski o informację publiczną, sierpień 2026):** Łódzki - w sprawach objętych art. 100d ponaglenia „były pozostawiane bez rozpoznania"; Kujawsko-Pomorski - „pozostawiane są bez rozpatrzenia", a urząd „nie posiada żadnego dokumentu, na którym opiera tę praktykę"; Lubuski - „wszystkie wpływające ponaglenia zostają pozostawione bez rozpoznania" (dołączył gotowy druk powiadomienia z wykropkowanym miejscem na datę); Wielkopolski i Opolski - tak samo. W Łódzkim UW w 2022 r. wpłynęły **263 ponaglenia** i zapadło **255 rozstrzygnięć merytorycznych**, w tym 24 przyznające rację cudzoziemcom; w 2025 r. ponagleń było **132**, a rozstrzygnięcie merytoryczne **jedno**. UdSC pisze w opisie własnego projektu, że od stycznia do września 2024 r. w systemie Pobyt zarejestrowano 10 703 ponaglenia w I instancji i 1 089 w II, a wydano **326** postanowień w sprawach ponagleń (mniej niż trzy na sto - wyliczenie własne). Do Dolnośląskiego UW wpłynęło **5 935 ponagleń** w samym 2025 r. (skarg do sądu - 2 437). Wojewoda Dolnośląski: „w latach 2024 - 2026 we wszystkich odpowiedziach na takie skargi powoływany jest ww. przepis" - przy 6 797 skargach w tym okresie. (Źródła i pełne cytaty: Ponaglenie, którego nikt nie rozpatruje (glos-migranta.eu/raporty/ponaglenie))
- **Nadzór ministerstwa - na piśmie.** MSWiA, zapytane o nadzór nad terminowością postępowań legalizacyjnych: „MSWiA w latach 2024-2026 nie podejmowało wobec wojewodów działań nadzorczych we wnioskowanym zakresie"; wcześniej: „W MSWiA nie wyznaczono komórki organizacyjnej do monitorowania terminowości postępowań legalizacyjnych prowadzonych przez wojewodów" (DBiSO-WODO.06770.2.91.2026.EJ z 2.10.2026, Ad. 1; glos-migranta.eu/dokumenty/mswia-dbiso-wodo-06770-2-91-2026-ej-2026-10-02-odpowiedz.pdf).
- **NIK (Najwyższa Izba Kontroli; kontrola P/23/069, 2024):** odsetek ponagleń uznanych za uzasadnione spadł z 36,3% do 6,5% i wreszcie do **zera** - przy czym NIK podkreśla, że spadek „nie wynikał jednak z poprawy terminowości załatwiania spraw"; nieprawidłowości w **60,1%** zbadanych spraw; rekordowe postępowanie: **2,7 tys. dni** (Śląski UW).
- **NIK (I/24/002/LWR, 2025, Dolnośląski UW):** sądy zasądziły od tego jednego urzędu **12,2 mln zł** kosztów za przewlekłość (2022–2024) - **99,3%** takich kosztów w całym kraju; co najmniej **7,8 tys. rezerwacji poza systemem kolejkowym**, m.in. dla „klientów istotnych".
- **Wojewódzkie sądy administracyjne toną w skargach na milczenie urzędów** („Informacja o działalności sądów administracyjnych w 2025 roku", druk sejmowy nr 2423, Tabela I): w 2025 r. do wojewódzkich sądów wpłynęło **13 793 skargi na bezczynność organów** - o **41% więcej niż rok wcześniej** (9 792) i prawie co piąta sprawa w tych sądach (18,83% wpływu). We **Wrocławiu to już 50,29% całego wpływu sądu** - więcej niż połowa; w **Warszawie 5 672** skargi. Dwa te sądy przyjmują **63,4% wszystkich takich skarg w Polsce**. Wcześniejsze lata dla porównania (druki nr 302 i 1164): 7 998 skarg w 2023 r., 9 792 w 2024 r., przy spadku odsetka uwzględnionych z 40% do 33%. W Warszawie, gdzie raport sądu wyodrębnia sprawy cudzoziemskie, skargi te **podwoiły się w rok** (150→325 w 2024 r.). Sprawozdanie statystyczne WSA pozwala wskazać, jaka część z tego dotyczy cudzoziemców: **3 738 skarg, czyli 27,1% wszystkich takich skarg w Polsce** (przeliczenie własne), wobec 3 381 rok wcześniej - a do tego **619 skarg** na bezczynność w sprawach zatrudniania cudzoziemców (symbol 6337). Sprawy cudzoziemskie to przy tym jedna kategoria przedmiotowa spośród kilkudziesięciu, obok budownictwa, podatków, pomocy społecznej i całej reszty. **Zapaść legalizacji zapycha wojewódzkie sądy administracyjne: co druga skarga we Wrocławiu to już bezczynność organów - a że znaczna część wiąże się z legalizacją, pośrednio pokazują dane NIK: 99,3% zasądzonych w kraju kosztów za przewlekłość przypada na Dolnośląski UW. Obciążenie ponosi całe sądownictwo, z którego korzysta też polski przedsiębiorca i podatnik.**
- **NIK, kontrola P/25/028 „Działania państwa w obszarze migracji" (wystąpienie pokontrolne dla Łódzkiego UW, znak LLO.410.19.1.2025 z 23.12.2025, opublikowane na BIP ŁUW):** w urzędzie „nie zapewniono właściwych warunków do sprawnej i terminowej obsługi cudzoziemców"; pierwsze czynności podejmowano po **45-228 dniach** od wpływu wniosku, decyzje wydawano po **134-470 dniach** (42 z 52 zbadanych spraw wbrew art. 12 § 1 KPA); zaległość przekroczyła **32 tys. spraw** na koniec 2024 r. i **blisko 38,2 tys.** w połowie 2025 r., a na koniec listopada 2025 r. na usunięcie braków czekały wnioski złożone w

kwietniu - **ponad 15 tys. osób**. NIK odnotowała też, że wnioski z jej wcześniejszych kontroli z 2018 i 2023 r. „są aktualne cały czas", i wskazała na potrzebę „zainicjowania działań na poziomie centralnym (...) pozwalających na odciążenie urzędów wojewódzkich". **Sam Wojewoda Łódzki w wyjaśnieniach: „Problem ten nie dotyczy jedynie łódzkiego wydziału (...), ale jest problemem systemowym wszystkich urzędów wojewódzkich i dotyczy całego kraju".**

- **Nikt nie liczy.** MSWiA 30.10.2026 (DBiSO-WODO.06770.2.103.2026.EJ): „długi okres oczekiwania na załatwienie spraw wynika z trudnej sytuacji kadrowej wydziałów spraw cudzoziemców, która jest faktem powszechnie znanym"; w tym samym piśmie brak prac nad art. 100d po 4.03.2027 r. i brak systemowych analiz kadrowych. W dokumentach, które dostaliśmy, na żadnym szczeblu nikt nie liczy, ile ta machina kosztuje i co daje. Możemy policzyć tylko papier: 137 pism-barier od szesnastu wojewodów, 525 stron, wobec 174 stron pism z danymi. (Ile kosztuje odmowa? (glos-migranta.eu/raporty/ile-kosztuje-odmowa), Państwo w pętli (glos-migranta.eu/raporty/panstwo-w-petli))

5. Dlaczego tak jest: etatów orzeczniczych nie przybyło, pieniądze poszły w systemy

- Ostatnie dedykowane wzmocnienia kadrowe: **200 etatów** na cały kraj w 2020 r. (dla urzędów wojewódzkich i UdSC; późniejsze pismo MSWiA podaje 170 dla samych UW) oraz **180 etatów** dla urzędów wojewódzkich w związku z ustawą z 17.12.2021 (odpowiedzi MSWiA dla RPO, XI.541.31.2021). Od tego czasu - żadnych nowych dedykowanych etatów orzeczniczych. NIK: nowym urzędnikom oferowano **53–64% średniej krajowej**, a **41% naborów** zakończyło się bez zatrudnienia kogokolwiek.
- Ustawa o obowiązkowym systemie MOS (Moduł Obsługi Spraw - system, przez który składa się dziś wnioski; druk nr 1630): 10-letnia tabela kosztów w OSR (ocenie skutków regulacji) wypełniona **samymi myślnikami**; na prośby wojewodów o etaty rządowa tabela uwag odpowiada: „**Uwaga nie została uwzględniona**".
- **Pieniądze przy tym były - tylko nie na etaty orzekające.** Na projekty „obsługi cudzoziemców" wojewodów z samego FAMI (unijnego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji) 2021–2027 zakontraktowano **165,5 mln zł** (publiczna lista projektów, stan z sierpnia 2026: gov.pl/web/dfe-mswia/projekty-fami-2021-2027; późniejsze wykazy COPE MSWiA - niżej - dają wyższą sumę), a centralne kontrakty IT UdSC (Pobyt, MOS) od 2020 r. to ok. **60 mln zł netto**. Sam moduł MOS zamówiono **z wolnej ręki za 1,17 mln zł**, za to serwery pod tę infrastrukturę (obsługującą m.in. MOS i system Pobyt) kosztowały **19,4 mln zł**. Przetarg na modernizację i utrzymanie całej tej infrastruktury: jedna procedura, **osiem publikacji w TED (Tenders Electronic Daily - unijnym dzienniku zamówień), sześciokrotne przesuwanie terminu ofert - i brak rozstrzygnięcia**. (Kwoty = wartości zakontraktowane z rejestrów publicznych TED i BZP (Biuletynu Zamówień Publicznych) oraz list FAMI, nie „wydatki" - tych państwo nie publikuje.)
- **Aktualizacja z odpowiedzi ministerstwa dla RPO (sierpień 2026):** MSWiA podaje, że w 2024 r. podpisano z urzędami wojewódzkimi **16 porozumień finansowych na 177 052 200,77 zł** (w tym 132 789 150,58 zł dofinansowania z FAMI, realizacja do 30.06.2028), a w drugim naborze - obejmującym wprost m.in. **„koszty personelu obsługującego wnioski o wydanie karty pobytu CUKR"** - trwa ocena **16 złożonych projektów** z dofinansowaniem FAMI **112 999 000,00 zł**; według tego pisma (stan z sierpnia 2026) porozumienia miały być podpisywane na przełomie III/IV kwartału 2026 r. Razem to ok. 290 mln zł wartości projektów „obsługi cudzoziemców" w urzędach wojewódzkich (z samego FAMI - ok. 247 mln zł wg wykazów COPE niżej). (Źródło: pismo MSWiA do RPO, znak BMP.0790.3.7.2026, sierpień 2026 - opublikowane na stronie sprawy RPO XI.541.22.2025.DB, bip.brpo.gov.pl.)
- **Państwo samo powołało zespół od naprawiania systemu, o którym równocześnie odpowiada obywatelom, że na jego ocenę „jest zbyt wcześnie".** Z tego samego pisma dla RPO: „w czerwcu 2026 r. powołany został zespół roboczy (Zespół), w skład którego weszli przedstawiciele urzędów wojewódzkich i Urzędu do Spraw Cudzoziemców", jego celem jest analiza funkcjonowania systemu obsługi wniosków, „przewodniczenie pracom Zespołu powierzono Małopolskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Krakowie", a dodatkowo utworzono podzespół do analizy przepisów i procedur legalizacji pobytu. Istnienie takiego zespołu to urzędowe potwierdzenie, że system wymaga naprawy - i że ktoś wewnątrz państwa spisuje jego ryzyka.

- **Za unijne pieniądze urząd nauczył się mówić „proszę czekać" - nie nauczył się decydować.** Przegląd projektów FAMI w 15 z 16 województw (nabór dla urzędów wojewódzkich FAMI.02.01-IZ.00-*/24; według opublikowanych opisów projektów, odczyt 22.08.2026) pokazuje, na co idą unijne środki na „obsługę cudzoziemców": wszędzie infolinia, systemy informatyczne, meble i remonty, szkolenia - ani w jednym projekcie na etaty orzekające, które rozpatrują wnioski. Łódzki UW mówi to wprost: zatrudnia **20 osób poza korpusem służby cywilnej jako „call-centerzy" i do rejestrowania wniosków, nie do ich rozstrzygania**. **Unia finansuje więc zdolność, by cudzoziemcowi powiedzieć, że jego sprawa jest w toku - nie zdolność, by ją rozstrzygnąć.** (Źródła: strony FAMI urzędów wojewódzkich na gov.pl i własnych domenach oraz mapadotacji.gov.pl.)
- **Ten sam urząd, dwie prędkości - zależnie od tego, czyja to potrzeba.** Zezwolenie na pracę, czyli dokument potrzebny PRACODAWCY, wydaje się średnio w **82 dni** (MRPiPS, „Informacja o zatrudnieniu cudzoziemców w Polsce do 31 grudnia 2025 r.", verbatim: „Średni czas postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pracę cudzoziemca w 2025 roku wynosił 82 dni"; w toku na koniec 2025 r. 69,5 tys. spraw). Decyzja pobytowa, czyli dokument potrzebny CZŁOWIEKOWI, trwa średnio 341 dni - czterokrotnie dłużej. Ta sama administracja, ten sam cudzoziemiec, ta sama teczka dokumentów.
- **Państwo potrafi szybko, gdy chce:** nadanie 846 tys. numerów PESEL UKR w pierwsze 28 dni (z biometrią, średnio ~30 tys. dziennie); wiza krajowa u konsula - ustawowo **15 dni** (art. 74a); rządowy projekt UD408 obiecuje wybranym **60 dni**. Ta sama administracja - tylko inna wola polityczna.
- **Kontrargument: „nagły napływ po 2022 roku".** To wyjaśnienie nie tłumaczy już czwartego roku - i mówi to sam sąd. NSA w wyrokach z 13.06.2025 (**II OSK 2940/24**) i 16.02.2026 (**II OSK 1087/25**) orzekł, że przedłużenie zawieszenia terminów na okres po 30 czerwca 2024 r. „nastąpiło z oczywistym naruszeniem zasady proporcjonalności, a tym samym z oczywistym naruszeniem m.in. art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz art. 47 w zw. z art. 52 ust. 1 Karty Praw Podstawowych", bo minął już „wystarczający okres ponad dwóch lat, w jakim władze publiczne winny dostosować potencjał kadrowy oraz organizacyjny służb migracyjnych" (oba cytaty verbatim z uzasadnienia II OSK 2940/24, opublikowanego w CBOSA; II OSK 1087/25 orzeka analogicznie, w minimalnie różniącym się brzmieniu); podobnie rzecznik generalny TSUE w **opinii** z 16.04.2026 w sprawie C-254/25 (ECLI:EU:C:2026:320) - prawo Unii sprzeciwia się takiej konstrukcji, jeżeli nie usprawiedliwia jej siła wyższa (to opinia, nie wyrok; według stanu na 6.09.2026 wyroku w tej sprawie nie było). Tymczasem zawieszenie terminów przedłużono **sześć razy** (zob. sekcja 2), a dedykowanych etatów orzeczniczych od tych 200 z 2020 r. i 180 przy ustawie z 17.12.2021 nie przybyło - przybyły za to kontrakty IT i projekty „obsługi cudzoziemców" opisane wyżej, przy 41% naborów zakończonych bez zatrudnienia kogokolwiek. Napływ był nagły w 2022 r.; brak etatów przez cztery kolejne lata to już decyzja, a nie zaskoczenie.
- **Bezczynność ma policzalną cenę - tam, gdzie skargi działały.** Dolnośląski UW zapłacił w latach 2022-2024 ponad 12 mln zł zasądzonych kosztów za przewlekłość i bezczynność w sprawach cudzoziemskich - 99,3% takich kosztów w kraju; pozostałe 15 urzędów łącznie 80 tys. zł (NIK, kontrola I/24/002/LWR, wystąpienie LWR.411.2.1.2024 i komunikat z 11.12.2025). Art. 100d sprowadza tę odpowiedzialność do zera.
- **Obciążenie ludźmi, nie procedurami:** od 189 wniosków pobytowych na pracownika (Podkarpacki UW) do 500 (Łódzki UW) na koniec 2022 r. (NIK P/23/069, s. 32); Wielkopolski UW według własnych danych, przywołanych przez RPO, miał w 2022 r. 1325 spraw na pracownika (pismo RPO do MSWiA z 27.09.2024).
- **Dwa wykazy COPE (Centrum Obsługi Projektów Europejskich MSWiA, przekazane 2.09.2026).** W 2024 r. wszystkich 16 wojewodów podpisało porozumienia na projekty warte **178 549 534 zł**, z czego **133 912 151 zł** pochodzi z FAMI. W 2026 r. wszyscy złożyli wnioski w kolejnym naborze (m.in. na obsługę kart CUKR dla obywateli Ukrainy) na **125 553 816 zł**, w tym **112 998 435 zł** z funduszu - przy budżecie naboru 112 999 000 zł. Z samego FAMI to razem **ok. 247 mln zł**. To kwoty porozumień i wniosków (nabór 2026 jest w ocenie), nie pieniądze już wydane; różnica wobec kwot z pisma MSWiA dla RPO (177 052 200,77 zł i 132 789 150,58 zł) wynika z innego zestawienia - jej przyczyny nie ustalono. W streszczeniach projektów z 2024 r. urzędy same opisały problem: Mazowiecki - „Głównym problemem OPT w procedurze legalizacji pobytu na Mazowszu jest długi czas oczekiwania na wydanie karty pobytu"; Śląski

- „terminy rozpatrywania spraw przy ciągłym wzroście wniosków coraz bardziej się wydłużają", a projekt „skróci czas oczekiwania na załatwienie sprawy".

- **138 wskaźników i żaden o czasie.** Projekt FAMI rozlicza się wskaźnikami: produktu (co kupiono lub zorganizowano) i rezultatu (co się zmieniło). W 16 projektach z 2024 r. jest ich **138**, w tym **134 wskaźniki produktu i 4 rezultatu**; **13 projektów nie ma żadnego wskaźnika rezultatu**, a wszystkie cztery istniejące mają wartość docelową 0 (w dwóch u Wojewody Warmińsko-Mazurskiego dopisano „(Anulowany)", trzeci, u Wojewody Mazowieckiego, nazywa się „brak możliwości usunięcia"). W 15 z 16 projektów jest obowiązkowy wskaźnik produktu „Nie dotyczy (produkt)" z celem 0. **Żaden ze 138 wskaźników nie liczy wydanych decyzji, rozpatrzonych spraw ani czasu oczekiwania - 0 ze 138.** Liczą za to m.in. „Liczba utworzonych przystanków windy towarowej", „Ilość zamontowanych osłon przeciwsłonecznych" i „Liczba wyemitowanych spotów radiowych" (cel: 120). Dni otwarte lub soboty informacyjne są we wskaźnikach siedmiu wojewodów; Mazowiecki liczy 123 soboty informacyjne przez „listy obecności podpisane przez pracowników uczestniczących w sobotach informacyjnych". Łódzki zapisał: „Dni Otwarte dla OPT. Jednostka miary: Dodatki zadaniowe. Wartość docelowa: 600,0000. Sposób pomiaru: Dodatki zadaniowe, dowody zapłaty" - czyli dni otwarte rozliczy się dodatkami do pensji pracowników, nie liczbą obsłużonych osób ani załatwionych spraw (wydruki SL2021 z 1.09.2026).
- **Osiem organów nie mierzy wpływu na czas.** Zapytane o pomiar wpływu wdrożonych systemów informatycznych na średni czas postępowań, odpowiedziały w sierpniu 2026 r.: Podkarpacki - urząd „nie prowadzi pomiaru wpływu wdrożonych systemów informatycznych na średni czas prowadzenia postępowań legalizacyjnych"; Zachodniopomorski - „Urząd nie mierzy wpływu"; Lubuski - „Wojewoda Lubuski nie mierzy wpływu"; Warmińsko-Mazurski - „organ nie prowadzi pomiarów"; Wielkopolski - „Urząd nie prowadzi takich pomiarów"; Łódzki - „urząd nie dokonuje takich pomiarów"; Opolski - „nie prowadzi takich pomiarów, nie gromadzi danych statystycznych w tym konkretnym ujęciu ani nie posiada gotowych opracowań tego typu". Razem z UdSC to osiem organów. Departament Funduszy Europejskich MSWiA, który zarządza FAMI w Polsce: „DFE MSWiA nie dokonuje pomiaru wpływu wdrożonych systemów informatycznych na średni czas prowadzenia postępowań legalizacyjnych. Takie działania mogą prowadzić poszczególne Urzędy Wojewódzkie samodzielnie" (e-mail z 10.09.2026). UdSC rozliczył z FAMI dwa projekty modernizacji Systemu Pobyt na łącznie **27 955 991,30 zł**; w formularzach wskaźników rubryka „REZULTATY" jest pusta. Zapytany o wpływ obowiązkowego od 27.04.2026 składania wniosków przez internet na czas postępowań, UdSC odpowiedział 27.08.2026: „Zdaniem Urzędu jest zbyt wcześnie, aby przeprowadzać takie analizy. Oczekujemy, iż widoczny efekt w odniesieniu do czasu postępowań spodziewany jest w roku przyszłym."
- **Czas pojawił się raz: przy dzieleniu pieniędzy.** W naborze z 2026 r. każde województwo dostało stałe 2 mln zł, a resztę podzielono według pięciu wskaźników; ostatni to „średnia czasu postępowania w UW", z wagą 20%. Według danych UdSC średni czas w 2025 r. wynosił od 175 dni (małopolskie) do 633 dni (śląskie); udział liczono jako „Odchylenie od max". **Śląski, urząd z najdłuższym średnim czasem w kraju (633 dni), dostał w tym kryterium 0,00%**; Małopolski (175 dni) - 10,84% (MSWiA, DBiSO-WODO.06770.2.90.2026.EJ z 1.10.2026).
- **Ile FAMI przypada na jedną czekającą sprawę (wyliczenie własne).** Pieniądze z FAMI dla każdego urzędu (porozumienie z 2024 r. i wniosek z 2026 r. łącznie) wobec liczby spraw o pobyt czasowy w toku według UdSC na 1.07.2026: średnio **307 zł** na sprawę (na cały projekt, który trwa do 2028 r.); za sam wniosek cudzoziemiec płaci 340 zł opłaty skarbowej. Najmniej dostają urzędy, w których czeka się najdłużej i spraw jest najwięcej: Pomorski **181 zł**, Śląski **204 zł**, Mazowiecki **236 zł**; najwięcej Świętokrzyski (1 032 zł) i Warmińsko-Mazurski (833 zł). Zastrzeżenia: kwoty z 2026 r. to wnioski w ocenie; licząc tylko porozumienia z 2024 r., wychodzi 167 zł na sprawę; liczby UdSC z 2026 r. mogą być zawyżone zmianą sposobu liczenia - przy 463 487 sprawach z odpowiedzi MSWiA średnia wynosi 533 zł; kolejność urzędów nie zależy od wybranej miary.
- **Ludzie: na infolinię tak, na stałe nie.** W Programie FAMI zatwierdzonym przez Komisję Europejską Polska napisała: „Wobec rosnącej liczby wniosków o pozwolenie na pracę/pobyt zasoby infrastrukturalne i kadrowe wojewodów i UdSC są niewystarczające". W budżecie projektu Wojewody Podlaskiego koszty personelu to 2 142 633,75 zł z 4 761 311,72 zł (45%): infolinia 1 456 237,05 zł i zarządzanie projektem

686 396,70 zł; stanowisko do rozpatrywania wniosków nie występuje w żadnym wskaźniku. Ministerstwo Finansów w decyzji IP11.972.58.2026 z 22.07.2026 napisało: „Środki te nie mogą skutkować stałym wzrostem zatrudnienia oraz funduszu wynagrodzeń w ww. części budżetowej, ponieważ zgodnie z zasadami wdrażania programów unijnych realizowany projekt ma charakter czasowy".

- Wniosek: kolejki nie są siłą wyższą - są skutkiem decyzji budżetowych i kadrowych. Postulat wzmocnienia kadrowego urzędów ma pełne oparcie w dokumentach samego państwa.

Projekty FAMI według urzędów wojewódzkich (wykazy COPE; porozumienia 2024 i wnioski 2026 z funduszu):

Urząd wojewódzki	Projekt 2024: wartość (zł)	w tym FAMI (zł)	Wniosek 2026: FAMI (zł)
Mazowiecki	39 540 000	29 655 000	18 007 000
Wielkopolski	19 404 000	14 553 000	10 144 000
Dolnośląski	18 594 667	13 946 000	11 358 000
Małopolski	14 012 306	10 509 229	9 533 700
Śląski	13 252 000	9 939 000	7 618 000
Pomorski	12 885 333	9 664 000	6 975 000
Łódzki	11 713 332	8 784 999	7 382 936
Zachodniopomorski	10 465 333	7 849 000	6 093 000
Lubuski	7 385 333	5 539 000	4 839 000
Lubelski	5 797 297	4 347 973	5 304 000
Kujawsko-Pomorski	5 045 302	3 783 977	4 476 000
Podlaski	4 761 312	3 570 984	4 186 000
Podkarpacki	4 285 326	3 213 994	4 840 999
Warmińsko-Mazurski	4 246 667	3 185 000	4 616 000
Opolski	4 122 660	3 091 995	3 403 800
Świętokrzyski	3 038 667	2 279 000	4 221 000
Razem	**178 549 534**	**133 912 151**	**112 998 435**

- **Na decyzje brak ludzi, na kasacje są.** Wicewojewoda Pomorski pisze o braku etatów, a wojewoda wniósł w 2026 r. 185 skarg kasacyjnych w sprawach o bezczynność i przewlekłość; Mazowiecki 110, a dziesięciu z piętnastu wojewodów najwyżej jedną. Liczby podały sądy; Wojewoda Pomorski odpisał, że nie prowadzi takiej ewidencji. (Państwo przegrywa i się odwołuje (glos-migranta.eu/raporty/kasacje))
- **FAMI rozlicza wszystko oprócz czekania.** Recital gwiazdy festynu za 18 450 zł, 19 483,20 zł na drzwi do regałów, sprawdzalne wskaźniki ważą w ocenie wniosku 3 punkty na 100, a pomiaru wpływu systemów na czas postępowań nie przysłał nam nikt. Wojewoda Mazowiecki 26.10.2026: wydział „nie mierzy wpływu wdrożonych systemów informatycznych na średni czas prowadzenia postępowań legalizacyjnych”. (Recital, drzwi do regałów i „xxx” (glos-migranta.eu/raporty/fami-2))

Źródła: Pieniądze z FAMI (glos-migranta.eu/raporty/fami) · wykazy COPE: glos-migranta.eu/dokumenty/cope-zestawienie-uw-nabor-2024.xlsx, glos-migranta.eu/dokumenty/cope-lista-wnioskow-nabor-001-26.xlsx · wskaźniki: glos-migranta.eu/dokumenty/cope-wskazniki-fami-2024.pdf · UdSC: glos-migranta.eu/dokumenty/udsc-fami-2026-08-27.pdf · MSWiA DFE: glos-migranta.eu/dokumenty/mswia-dfe-2026-09-10.pdf · nabór 2026: glos-migranta.eu/dokumenty/mswia-dbiso-2-90-2026-10-01.pdf · Ministerstwo Finansów: glos-migranta.eu/dokumenty/mf-bmi1-0123-3707-2026-10-01.pdf

6. Jak urzędy odpowiadają na pytania o własne terminy

11.08.2026 ten sam wniosek o informację publiczną poszedł do wszystkich 16 wojewodów: średni czas postępowań o pobyt czasowy i Niebieską Kartę UE w latach 2023-2026, liczba spraw w toku, liczba etatów. Kolejne wnioski - o ponagleniach, projektach FAMI i raportach systemowej Hurtowni Danych „Cudzoziemiec" - też szły w tym samym brzmieniu do wszystkich. **Jedne urzędy odpowiedziały liczbami w dwa tygodnie, inne napisały o pytającym i odmówiły.**

- **Liczbami:** Wojewoda Łódzki odpowiedział 25.08.2026: średni czas wynosił 336 dni w 2023 r., 284 w 2024, 336 w 2025 i 385 w 2026. Wojewoda Kujawsko-Pomorski napisał zwykłym pismem, że etatów jest 43, a spraw w toku 21 741. Warmińsko-Mazurski przysłał na wniosek o raporty Hurtowni 18 raportów w osiem dni.
- **Lubelski (decyzja SO-VI.1331.4.2026, 24.09.2026):** „Z pełnym przekonaniem należy więc podkreślić, iż wnioski [wnioskodawcy], w rzeczywistości nie tylko nie służą realizacji dobra powszechnego, lecz stanowią wyraz nękania i dążenia do paraliżu administracji publicznej, godząc w interes Rzeczypospolitej Polskiej." Składanie kilku wniosków zamiast jednego nazwano „zabiegiem celowym, noszącym znamiona manipulacji". Odmówiono dwóch pozycji: liczby spraw o pobyt czasowy w toku i liczby etatów - tych samych dwóch liczb, które Kujawsko-Pomorski podał w jednym akapicie. Trzy dni wcześniej, 21.09.2026, ten sam wydział przesłał na inny wniosek 24 raporty z Hurtowni Danych - 14 dni po wniosku, bez wezwań.
- **Pomorski (decyzja WSC-IV.1331.20.2026.PJ, 30.09.2026):** „W ocenie Wojewody Pomorskiego działania [wnioskodawcy] mają na celu oderwanie jak największej liczby pracowników organu od realizacji ustawowych zadań, by jeszcze bardziej pogłębić problemy związane z legalizacją pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej." W decyzji z 13.10.2026 odmówił też wyników dwóch standardowych raportów Hurtowni, bo sześć wniosków wymagałoby „zaangażowania co najmniej 8 pracowników przez znaczny, lecz nie sposób do określenia czas". UdSC, który prowadzi system, napisał: „Z poziomu użytkownika urzędu wojewódzkiego raporty te generują się automatycznie na żądanie". W eksporcie Warmińsko-Mazurskiego jest wiersz „WOJEWODA POMORSKI": średnio 613 dni w 2026 r. (do 31 sierpnia).
- **Opolski - paraliż, który nie nastąpił:** 25.08.2026 napisał, że średnie czasy wymagałyby czynności, „które doprowadziłoby do całkowitej dezorganizacji i paraliżu pracy Oddziału ds. Cudzoziemców"; 21.09.2026 przesłał raporty Hurtowni ze średnimi za lata 2024-2026, a 9.10.2026 - za 2023 r.
- **Małopolski (decyzja SC-I.1331.1.11-.18.2026, 13.10.2026):** „W analizowanym przypadku mamy bowiem do czynienia z działaniem odpowiadającym mechanizmowi określanemu w orzecznictwie sądowoadministracyjnym mianem „taktyki salami" (ang. salami slicing), polegającym na rozdrobnieniu szerszego zakresowo żądania na szereg odrębnych wniosków kierowanych do tego samego podmiotu." Decyzja przypisuje wyrokowi NSA III OSK 5225/21 zdanie, że „pozornie odrębne wnioski mogą w rzeczywistości stanowić skumulowane elementy znacznie obszerniejszego żądania"; w tekście wyroku takiego zdania nie ma, a sprawa dotyczyła 50 podań złożonych w jeden dzień do powiatowego inspektora sanitarnego. Ta sama decyzja przyznaje: „Na dwa z tych wniosków możliwe było udzielenie odpowiedzi w całości".
- **Dolnośląski (odpowiedź na skargę, 16.09.2026):** „Jednakże składanie dużej liczby wniosków o udostępnienie informacji publicznej dotyczącej postępowań w sprawach o wydanie zezwolenia pobytowego z pewnością nie przyspieszy rozpatrywania tych spraw, lecz doprowadzi wkrótce do paraliżu organu, czemu bezspornie nie miało służyć prawo dostępu do informacji publicznej." Ten sam pisemny dokument wyjaśnia, dlaczego pierwsza odpowiedź przyszła dopiero 10.09.2026: „omyłkowo jeden z tych wniosków nie został przekazany do realizacji".
- **Lubuski (decyzja SO-I.1331.6.2026.ABor, 2.10.2026):** „Prywatny charakter analizy: w doktrynie prawa administracyjnego podkreśla się, że jeśli ktoś tworzy analizy jako "niezależny ekspert", to działa w swoim interesie (budowanie pozycji, realizacja pasji naukowej)." Wniosek dotyczył raportów końcowych projektów FAMI, czyli wydawania środków unijnych; ustawa nie wymaga żadnego upoważnienia, prawo do informacji publicznej przysługuje „każdemu". Na wniosek w tym samym brzmieniu Wojewoda Pomorski przesłał 18.09.2026 pięć raportów końcowych i formularze wskaźników.

- **Śląski:** odmówił średniego czasu postępowań m.in. dlatego, że ministerstwo i UdSC „posiadają informacje pozwalające na ocenę skali występujących problemów i podejmują działania ukierunkowane na usprawnienie prowadzonych postępowań" (decyzja SCV.1331.35.2026 z 7.10.2026); tymczasem MSWiA pisze, że nie podejmowało działań nadzorczych (zob. sekcja 4).
- **Co na to sądy:** Wojewoda Pomorski definiuje nadużycie prawa do informacji wyrokiem WSA w Lublinie II SAB/Lu 110/23. Tam wnioskodawczyni skierowała do wójta ponad 15 wniosków; sąd nadużycia nie stwierdził, napisał, że „takiej przesłanki odmowy udostępnienia informacji publicznej nie zna analizowana ustawa", i że „łatwiej jest udzielić odpowiedzi na kilka, rozłożonych w czasie wniosków zawierających ograniczone w treści żądanie, niż na przykład na jeden dotyczący bardzo wielu kwestii". NSA oddalił skargę kasacyjną wójta (III OSK 3315/23 z 20.09.2024).
- **Sądy kontra urzędy: te same pytania, inna reakcja.** Szesnaście wojewódzkich sądów administracyjnych odpowiedziało na nasze wnioski o dane w ustawowych 14 dniach na 31 z 31 (mediana: 6 dni), bez ani jednego wezwania o „szczególną istotność", przedłużenia terminu czy decyzji odmownej. Urzędy w 148 sprawach do 4.11.2026 r.: 61 takich wezwań, 55 przedłużeń i 45 decyzji odmownych; wojewodowie odpowiedzieli merytorycznie w terminie na 28 ze 118 wniosków. Wnioski do sądów były prostsze, więc porównujemy zachowanie, nie liczbę dni. Z rejestrów sądów: w trzech największych 98,5% skarg na bezczynność w sprawach pobytowych dotyczy wojewody. (Sąd odpowiada w sześć dni. Urząd nie musi (glos-migranta.eu/raporty/sady))
- **Wyroki powoływane w odmowach.** W odmowach urzędy powołały się 520 razy na 179 orzeczeń. Sprawdziliśmy każde w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych: pod 10 sygnaturami są sprawy z innej dziedziny (ćwiczenia wojskowe, droga ekspresowa, świadczenie mieszkaniowe żołnierza, mienie zabużańskie), a w 13 przypadkach powoływany wyrok mówi coś, co przemawia przeciw urzędowi. (Wyroki z innej bajki (glos-migranta.eu/raporty/wyroki-z-innej-bajki))
- **Ranking.** Odpowiedzi urzędów na nasze pisma są kodowane według jawnej metodologii i zestawione w rankingu: glos-migranta.eu/ranking (wynik na jedno pismo do urzędu; próba 9-19 pism na urząd, to nie ocena pracy urzędu).
- **Minister rozpatruje odwołania po terminie i sam przyjmuje ponaglenia.** Ustawa daje 14 dni (art. 16 ust. 2 pkt 1). MSWiA przedłuża rozpatrzenie do 7-22.12.2026 r., bo prowadzi „24 postępowania" z tych samych odwołań, i poucza, że ponaglenie składa się do niego. Wszystkie cztery znane nam decyzje (27-IP, 29-IP, 30-IP, 32-IP) uchylają odmowy wojewodów; w 32-IP z 4.11.2026 r.: „Wojewoda nie wskazał (…) ilu pracowników i na jaki czas musiałby oddelegować". (sprawy pismo po piśmie (glos-migranta.eu/sprawy))

Źródła: Sąd odpowiada w sześć dni. Urząd nie musi (glos-migranta.eu/raporty/sady) · Wyroki z innej bajki (glos-migranta.eu/raporty/wyroki-z-innej-bajki) · Jeden wniosek, szesnaście odpowiedzi (glos-migranta.eu/raporty/jeden-wniosek-szesnascie-odpowiedzi) · Jak pytający staje się oskarżonym (glos-migranta.eu/raporty/jak-pytajacy-staje-sie-oskarzonym) · glos-migranta.eu/dokumenty/lubelski-so-vi-1331-4-2026-2026-09-24-decyzja.pdf · glos-migranta.eu/dokumenty/pomorski-wsc-iv-1331-20-2026-2026-09-30-decyzja.pdf · glos-migranta.eu/dokumenty/malopolski-sc-i-1331-1-11-12-14-16-17-18-2026-2026-10-13-decyzja.pdf · glos-migranta.eu/dokumenty/duw-soc-op-1331-18-2026-mr-2026-09-16-pismo.pdf · glos-migranta.eu/dokumenty/lubuski-so-i-1331-6-2026-2026-10-02-decyzja.pdf · glos-migranta.eu/dokumenty/opolski-so-ii-1331-13-2026-2026-10-12-decyzja.pdf · glos-migranta.eu/dokumenty/slaski-scv-1331-35-2026-2026-10-07-decyzja.pdf · wyroki: orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/9717A3016F (III OSK 5225/21), /doc/D18187CDE3 (II SAB/Lu 110/23), /doc/49931F6273 (III OSK 3315/23)

7. Banki - tarcza prawna dla czekających

- Ustawa AML (o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy; t.j. Dz.U. 2025 poz. 644) **ani razu nie używa słów „karta pobytu"** (sprawdzono w tekście jednolitym, stan na 16.08.2026) - wymaga weryfikacji tożsamości, a tę potwierdza ważny paszport (art. 36–37). Żaden przepis nie nakazuje blokady konta z powodu samego wygaśnięcia karty, gdy tożsamość potwierdza ważny paszport - **blokada „z automatu" jest bez podstawy**.

- **GIIF (Generalny Inspektor Informacji Finansowej), Komunikat nr 73:** odmowa lub zerwanie relacji nie może być „podyktowana jedynie faktem, że podmiot należy do grupy klientów o podwyższonym ryzyku"; wymagana **indywidualna analiza**.
- **UKNF (Urząd Komisji Nadzoru Finansowego) pismem do banków z 10.06.2025** przesądził, że tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca jest dokumentem tożsamości; odmowami otwarcia rachunków zajmuje się RPO, a wątek blokad kont wyjaśnia UKNF (korespondencja ZPM.540.12.2026.MB).
- Pobyt w trakcie oczekiwania jest **legalny z mocy ustawy** (art. 108 ust. 1 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach; od 27.04.2026 zaświadczenie z kodem QR). Zaświadczenie o złożeniu wniosku i stanie sprawy urząd ma wydać w **7 dni** (art. 217 § 3 KPA) - i jest to egzekwowalne sądownie: WSA w Opolu zobowiązał wojewodę do wydania zaświadczenia w tym terminie mimo powoływania się urzędu na art. 100c/100d (II SAB/Op 44/23, wyrok prawomocny z 12.10.2023). Konsument, dla którego żaden dostawca nie prowadzi innego rachunku w złotych, ma **prawo do podstawowego rachunku płatniczego** (art. 59ia ust. 1-2 ustawy o usługach płatniczych) - katalog przyczyn odmowy jest zamknięty (art. 59ic) i **nie zna kryterium obywatelstwa**, ale zna wymóg ważnego dokumentu tożsamości (ust. 7).
- **Automatycznej blokady konta nie wymaga żadne prawo: GIIF żąda indywidualnej analizy zamiast automatyzmu, a UKNF potwierdza, że zaświadczenie jest dokumentem tożsamości.**

8. Granice: lata czekania to rozdzielone rodziny

- **Ważna karta pobytu** z dokumentem podróży uprawnia do wielokrotnego przekraczania granicy bez wizy (art. 242 ustawy o cudzoziemcach) - czekający na decyzję takiego dokumentu nie ma, a ruch bezwizowy (np. paszporty biometryczne) ogranicza limit 90/180 dni. Zaświadczenie o złożeniu wniosku legalizuje pobyt wyłącznie „na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej" (art. 108) - **nie daje prawa powrotu** i nie jest honorowane w Schengen.
- Teoretyczna „furtka" - nowa wiza - w praktyce jest zamknięta: wizę krajową wydaje konsul (art. 66 ust. 1; nawet wyjątkowy tryb ministra SZ biegnie przez konsula - ust. 1b), czyli trzeba najpierw wyjechać; katalog celów wizowych z art. 60 **nie zna celu „odbiór karty pobytu"**; a dla wielu grup droga wizowa nie istnieje wcale: obywatelom Rosji Polska od 2022 r. nie wydaje wiz turystycznych, a rozporządzenie MSWiA z 19.09.2022 (Dz.U. 2022 poz. 1963) zakazuje im wjazdu m.in. w celach turystycznych i biznesowych, mężczyźni 23–60 lat z Ukrainy po wjeździe do kraju objętego mobilizacją co do zasady nie wyjadą z niego ponownie (zasady przekraczania granicy w stanie wojennym; ułatwienie dla 18–22-latków od 28.08.2025 - postanowa Gabinetu Ministrów Ukrainy nr 1031), a dla wielu Białorusinów podróż po wizę do kraju pochodzenia oznacza osobiste ryzyko.
- Skutek: pogrzeb rodzica, chore dziecko za granicą, ślub siostry - przez lata poza zasięgiem. To nie „niewygoda administracyjna": wieloletnia niemożność odwiedzenia najbliższych to ingerencja w **prawo do życia prywatnego i rodzinnego (art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka)**, której proporcjonalności nie uzasadniono w żadnym znanym nam dokumencie legislacyjnym - OSR kolejnych przedłużeń milczą na ten temat. Posiadaczom Niebieskiej Karty UE nie działa też unijna mobilność (art. 20–21 dyrektywy 2021/1883) - wymaga ważnej karty.

9. Gospodarka i nauka: czekający to podatnicy i badacze

Skalę ekonomiczną pokazują dane o uchodźcach z Ukrainy - populacji, której coraz większa część przechodzi z ochrony czasowej do opisanej wyżej kolejki legalizacyjnej: wytwarzają **2,7% polskiego PKB** (produktu krajowego brutto) i ok. **47 mld zł** rocznych dochodów publicznych z PIT, VAT, akcyzy, CIT, ZUS (Zakładu Ubezpieczeń Społecznych) i NFZ (Deloitte/UNHCR, 10.06.2025). ABSL (Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych) i EY (5.05.2026): „dla wielu organizacji system migracyjny stał się dziś jednym z kluczowych ograniczeń rozwojowych". W czerwcu 2026 r. liczba osób pod ochroną czasową spadła w Polsce o 6 335, podczas gdy w całej UE-27 wzrosła o 24 340; spadek odnotowały tylko 4 z 31 państw (Eurostat, migr_asytpsm). Część tego spadku to przejścia na kartę pobytu, część - wyjazdy z Polski; dokładnego rozkładu nikt nie publikuje, ale kierunek na tle całej UE mówi sam za siebie.

Podatki: ludzie stojący w tych kolejkach płacą w Polsce podatki - te same, z których utrzymywany jest urząd, który nie dotrzymuje wobec nich terminów. Nie są gośćmi: mieszkają tu legalnie, pracują, rozliczają PIT, płacą VAT i akcyzę, a za rozpatrzenie własnego wniosku płacą osobno - w procedurze dla obywateli Ukrainy **340 zł opłaty skarbowej i 100 zł za kartę, od każdej osoby, także od dziecka**. Raport BGK (Banku Gospodarstwa Krajowego, państwowego banku rozwoju) z 11.03.2025: migranci z Ukrainy zwiększyli w 2024 r. wpływy do polskiego budżetu o ok. **15,1 mld zł** z podatków i składek ubezpieczeniowych (PIT + składki emerytalne, rentowe, chorobowe i zdrowotne + VAT), przy ok. **2,8 mld zł** wypłat 800+ na dzieci z obywatelstwem ukraińskim; komunikat BGK wprost: „migranci z Ukrainy wpłacają do polskiego budżetu więcej, niż otrzymują w postaci świadczeń socjalnych" (BGK liczy **5,4 zł** wpłacone na każde 1 zł z 800+; liczba 15,1 mld zł - raport s. 19, cytat - komunikat BGK z 11.03.2025, bgk.pl/aktualnosc/bgk-wplyw-migrantow-z-ukrainy-na-polska-gospodarke-1/). Składki ZUS płaci **857 100** obywateli Ukrainy, a emerytury i renty ZUS wypłacił w grudniu 2025 r. cudzoziemcom **wszystkich obywatelstw razem** w liczbie **27,4 tys.** - **0,32 proc.** wszystkich świadczeń emerytalno-rentowych; rozbicia świadczeniobiorców według obywatelstwa ZUS nie publikuje (raport ZUS „Cudzoziemcy w polskim systemie ubezpieczeń społecznych 2025", s. 34-35). Rzeczniczka MSWiA Karolina Gałecka, PAP, 8.08.2026: „Według danych ZUS, 95 proc. mężczyzn z Ukrainy, którzy są w wieku poborowym, pracuje legalnie w Polsce i normalnie płaci podatki". Termin ustawowy to 60 dni, średnia - 341. To usługa opłacona i niewykonana; nie prosimy o pomoc.

Nauka: co trzeci doktorant instytutów Polskiej Akademii Nauk to cudzoziemiec - **38,1%** (449 z 1 178, RAD-on, 31.12.2025) wobec **13,9%** średniej krajowej. Doktorant bez ważnej karty podróżuje co najwyżej w reżimie bezwizowym 90/180 dni - o ile jego obywatelstwo w ogóle nim objęto; dłuższe staże, kwerendy i unijna mobilność naukowa pozostają poza zasięgiem (art. 242). Państwo odcina własną naukę od świata.

- **Rachunek.** 6,28 mld zł należnego PIT za 2025 r. od obywateli 58 państw (Ministerstwo Finansów) i 23,9 mld zł przypisu składek ZUS. Państwo ściąga bez kolejki; kolejka zaczyna się przy decyzji: średnio 242-658 dni od złożenia wniosku. (Rachunek (glos-migranta.eu/raporty/rachunek))

10. Równość wobec prawa: paszport, województwo, pochodzenie

- **Paszport.** Rządowy projekt UD408 przewiduje decyzję w **60 dni z automatyczną zgodą** w razie milczenia urzędu - ale tylko dla obywateli państw, które wskaże rozporządzenie; w uzasadnieniu projektu jako przykłady wymieniono Australię, Japonię, Koreę Płd., USA i Wielką Brytanię (to projekt, jeszcze nie prawo). Dla pozostałych: zawieszone terminy do 4.03.2027 i skargi, które ustawa każe oddalać - wygrywają dziś tylko tam, gdzie sądy odmawiają stosowania art. 100d (zob. sekcja 3). **Różnicowanie tempa i gwarancji proceduralnych według obywatelstwa, wpisane wprost w przepisy, wymaga uzasadnienia - projekt żadnego nie podaje. Bez uzasadnienia jest to arbitralne nierówne traktowanie (art. 32 Konstytucji).** Ironia systemowa: prezydent podpisał już ustawę rozszerzającą milczące załatwienie na **17 rodzajów spraw** - od zaległości podatkowych po imprezy masowe (Dz.U. 2026 poz. 875, od 1.01.2027). Spraw cudzoziemców nie ma wśród nich; słowo „cudzoziemiec" nie pada w tej ustawie ani razu (sprawdzono w tekście aktu, stan na 16.08.2026).
- **Nie tylko my - mówią to organizacje społeczne w oficjalnych konsultacjach UD408.** Fundacja Ocalenie nazwała projekt wprost „systemem dwóch prędkości" i skrytykowała uzależnienie tempa „od zamożności państwa pochodzenia i zakładanej 'gospodarczej użyteczności' jego obywateli"; Helsińska Fundacja Praw Człowieka oceniła, że mechanizm „będzie nieskuteczny jako środek przeciwdziałania przewlekłościom postępowań, jako że dotyczyć będzie niewiele ponad **1 % wnioskodawców**"; Instytut na Rzecz Państwa Prawa - że projekt „koncentruje się na poprawie sytuacji (...) bardzo wąskiej grupy cudzoziemców, nie podejmując inicjatyw dla radykalnego skrócenia pozostałych **99% postępowań pobytowych przed wojewodami, które stanowią znaczący hamulec dla rozwoju gospodarczego Polski**". (Uwagi organizacji, karta projektu RCL nr 12412103, konsultacje zakończone 22.08.2026.)
- **Województwo.** Ta sama ustawa, ten sam wniosek - a średni czas od **242 dni w małopolskim do 658 w śląskim**; kontakt z inspektorem prowadzącym możliwy w jednych urzędach, niemożliwy w innych. Konstytucja (art. 32) gwarantuje równe traktowanie przez władze publiczne, a KPA (art. 10) - czynny udział strony w postępowaniu. Kod pocztowy nie może decydować o prawach.

- **Da się inaczej - dowód z Dolnego Śląska.** Dolnośląski UW podał w komunikacie (gov.pl, XII 2025), że koszty wyroków i odszkodowań spadły o **84,7%** rok do roku, skargi do WSA o **16,1%**, a zaległości z 2022 r. i starsze ograniczono do **507 spraw** - „te wyniki udało się osiągnąć **bez zwiększania zatrudnienia**". NIK w wystąpieniu pokontrolnym DDW.410.1.1.2026 (kontrola budżetowa za 2025 r.) odnotowała podaną przez urząd serię średnich czasów wydania decyzji: **593 dni (2022) → 401 (2023) → 472 (2024) → 273 (2025)** - z zastrzeżeniem, że prawidłowości wyliczeń nie kontrolowała. Skoro jedno województwo potrafiło skrócić czas ponad dwukrotnie bez nowych etatów, długość kolejki jest kwestią organizacji, nie siły wyższej.
- **Ukraińcy bez statusu UKR: ta sama kolejka, inny zestaw uprawnień.** Ustawa nazywa się „o pomocy obywatelom Ukrainy", ale art. 100d zawiesza terminy wobec **wszystkich cudzoziemców** - także tych obywateli Ukrainy, którzy przyjechali przed 24 lutego 2022 r. albo mieszkają tu na zwykłym zezwoleniu (praca, Niebieska Karta UE, studia, rodzina) i nie mają PESEL UKR. Nie obejmowała ich legalność pobytu z mocy specustawy ani przewidziane w niej świadczenia. **Dostęp do rynku pracy natomiast mieli i nadal mają** - do 4 marca 2026 r. na podstawie art. 22 specustawy („Obywatel Ukrainy jest uprawniony do wykonywania pracy (...), jeżeli spełnione są **łącznie** następujące warunki: 1) **przebywa legalnie** na terytorium RP **lub** jego pobyt uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 (...)"), a od 5 marca 2026 r. na podstawie **przepisu przejściowego** art. 41 ustawy wygaszającej, który stosuje do nich „odpowiednio" art. 3 ust. 1 pkt 12 i art. 5a ustawy z 20.03.2025 - **przez 3 lata, czyli do 5 marca 2029 r.** Zezwolenie na pracę nie jest im więc potrzebne, ale uprawnienie przeniesiono z przepisu merytorycznego do epizodycznego, z datą wygaśnięcia; w samej ustawie o pracy cudzoziemców obywatele Ukrainy nie występują już jako odrębna kategoria (art. 3 ust. 1 wymienia 18 kategorii, żadnej po obywatelstwie - jest tylko „korzysta z ochrony czasowej").
- **Twarda strata, o której się nie mówi: jednoosobowa firma.** Do 4 marca 2026 r. art. 23 ust. 1 specustawy stanowił, że obywatele Ukrainy przebywający legalnie „**mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą (...) na takich samych zasadach jak obywatele polscy**" - wystarczył PESEL. Przepis uchylono (art. 17 pkt 10 ustawy wygaszającej: „uchyla się art. 23 i art. 23a"), a przepis przejściowy chroni **wyłącznie działalność już podjętą** (art. 42 ust. 1). **Nowa rejestracja jednoosobowej działalności nie jest już dla tej grupy możliwa** - zostaje wyłącznie forma spółki (art. 4 ust. 3 ustawy z 6.03.2018 o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych). Art. 41 tego nie ratuje: przedłuża tylko przepisy o rynku pracy, nie o działalności gospodarczej.
- **Pochodzenie nie chroni nikogo.** Art. 100d zamraża terminy **także osobom polskiego pochodzenia z Kartą Polaka** wnioskującym o pobyt stały (art. 195 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach) - ludziom, którzy złożyli deklarację przynależności do Narodu Polskiego i wracają do kraju. Pierwotny ustawowy termin dla pobytu stałego wynosił **3 miesiące** (art. 210 ustawy z 2013 r.), dziś to 6 miesięcy - tyle że ten termin **nie biegnie** do 4.03.2027. System nie odróżnia „swoich" od „obcych" - miele wszystkich.

11. Bezpieczeństwo: fakty zamiast strachów

- **Prawo nie przewiduje żadnej sankcji za pokojowy udział w legalnym zgromadzeniu.** Wolność pokojowych zgromadzeń przysługuje „**każdemu**" (art. 57 Konstytucji RP), nie tylko obywatelom (art. 37 ust. 1). Prawo o zgromadzeniach nie zna żadnej listy ani rejestracji uczestników - w zawiadomieniu są tylko dane organizatora i przewodniczącego (art. 10). Pokojowy udział w legalnym zgromadzeniu nie jest wykroczeniem i **nie figuruje wśród ustawowych przesłanek** odmowy obywatelstwa (art. 31 ustawy o obywatelstwie) ani odmowy czy cofnięcia zezwolenia pobytowego (art. 100–101 ustawy o cudzoziemcach), ani zobowiązania do powrotu (art. 302). Karalne są tylko własne czyny (art. 52 kodeksu wykroczeń); klauzule bezpieczeństwa państwa dotyczą realnych zagrożeń - pokojowe korzystanie z wolności konstytucyjnej (art. 57) nim nie jest. NSA prawomocnie orzekł, że nawet wielokrotne mandaty drogowe **nie wystarczają automatycznie** do odmowy obywatelstwa (II OSK 81/24, 22.04.2026).
- **„Szybciej" nie znaczy „mniej sprawdzania".** Konsultacje ze służbami (Strażą Graniczną, Policją, ABW - Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego) mają ustawowe terminy **30/60 dni z fikcją spełnienia** przy braku sprzeciwu (art. 109, art. 207 ustawy o cudzoziemcach), a oświadczenia o niekaralności są częścią wniosku w MOS. To nie kontrole tworzą 658 dni - NIK wykazała w Łódzkim UW bezczynność urzędu od 111 do 779 dni, a w Kujawsko-Pomorskim UW **pierwszą czynność w sprawie wykonywano dopiero po 15–448**

dniach od złożenia wniosku. Żądamy szybkich decyzji po sprawdzeniu, nie rezygnacji ze sprawdzania. Długa procedura nie chroni nikogo: przez cały czas jej trwania wnioskodawca i tak legalnie przebywa w kraju. Zresztą odmowy to margines: Helsińska Fundacja Praw Człowieka podaje, że na **218 tys. pozytywnie rozpatrzonych** wniosków o pobyt czasowy przypadało jedynie **1 837 decyzji negatywnych** (poniżej 1%) - kolejka nie bierze się z odsiewania „niebezpiecznych", lecz z braku urzędników (uwagi HFPC w konsultacjach UD408, karta RCL nr 12412103).

12. Wygaszanie specustawy: trzy zegary, jedna data i pytanie bez odpowiedzi

Ustawa z 23 stycznia 2026 r. **„o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy"** (Dz.U. 2026 poz. 203, w życie 5.03.2026, podpisana przez Prezydenta K. Nawrockiego) przenosi cały reżim do ustaw zwykłych i opatruje go datami. Zegary trzy:

- **ochrona czasowa** - do **4 marca 2027 r.** (decyzja wykonawcza Rady UE; UdSC, stan na 26.08.2026);
- **karta pobytu CUKR** (art. 42c-42x specustawy, nabór od 4.05.2026) - ważna **3 lata od dnia wydania**, **jednorazowa**; ustawa nie przewiduje odnowienia, art. 42q to wyłącznie wymiana dokumentu. UdSC: „Kolejne zezwolenie (...) wydawane będzie **na zasadach ogólnych**";
- **prawo do pracy bez zezwolenia dla Ukraińców spoza ochrony czasowej** - do **5 marca 2029 r.** (art. 41 ustawy wygaszającej).

Arytmetyka, która nie wychodzi. Na wydanie karty CUKR ustawa daje wojewodzie **180 dni** (art. 42l specustawy - termin wydłużony z 90 dni ustawą wygaszającą). Te same urzędy nie mieszczą się od lat w terminie **60-dniowym** dla zwykłego pobytu czasowego: średnia krajowa to **341 dni**, a w tabeli MSWiA z odpowiedzi na interpelację nr 18089 - od **242 dni w małopolskim do 658 w śląskim**; w opublikowanej przez Rządowe Centrum Legislacji ocenie skutków regulacji projektu UD408 (dokument z 3.07.2026, karta projektu 12412103) rząd podaje własne średnie za 2025 r.: **śląskie 633, opolskie 610, pomorskie 543, kujawsko-pomorskie 514**. Ustawowy termin dla karty CUKR jest więc trzykrotnie dłuższy od tego, którego urzędy i tak nie dotrzymują - a **karta jest ważna 3 lata liczone od dnia jej wydania**, nie od odbioru (art. 42p ust. 1; UdSC: „data odbioru karty nie wpływa na jej termin ważności"). Czas oczekiwania zjada więc ważność samego dokumentu.

A po trzech latach zaczyna się to samo, tylko bez karty. Odnowienia ustawa nie przewiduje - UdSC pisze wprost: „Kolejne zezwolenie (...) wydawane będzie **na zasadach ogólnych**". Wniosek złożony w okresie legalnego pobytu chroni przed nielegalnością (art. 108 ust. 1 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach), ale **nie przywraca dokumentu**: karta wygasa, zostaje zaświadczenie - a to oznacza powrót do wszystkiego, przeciw czemu protestowaliśmy: brak dokumentu do podróży (art. 242 ustawy o cudzoziemcach wymaga **ważnej** karty pobytu), kłopoty przy okienku bankowym, przy podpisywaniu umowy, przy każdej sprawie urzędowej. Przy dzisiejszym tempie oznacza to, że **człowiek z kartą trzyletnią musiałby złożyć kolejny wniosek na drugi rok jej ważności**, żeby mieć szansę dostać nowy dokument, zanim stary straci ważność - a i to bez gwarancji, bo terminy w tych postępowaniach są zawieszone do 4 marca 2027 r. (art. 100d).

Czego karta CUKR nie daje: drogi do pobytu stałego. Katalog przesłanek z art. 195 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach nie wymienia ani beneficjenta ochrony czasowej, ani zezwolenia powstającego z mocy prawa po odbiorze karty (art. 42r). Do 5 lat pod **rezydenta długoterminowego UE** okres na karcie CUKR się liczy - ale dopiero **od dnia jej odbioru**; UdSC pisze wprost: „Do tego okresu **nie będzie się natomiast wliczał** okres pobytu w Polsce na podstawie statusu UKR" (gov.pl/web/udsc/cukr-QA, odczyt 26.08.2026). Dla osoby, która przyjechała w 2022 r., oznacza to, że pierwsze cztery-pięć lat życia w Polsce nie liczy się do niczego.

Dla porównania - ta sama ustawa o cudzoziemcach potrafi liczyć czas oczekiwania: uchodźcy i osobie z ochroną uzupełniającą wlicza okres procedury „**nawet jeżeli przebywał w tym okresie w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców**" (art. 195 ust. 3), a do pięciu lat pod rezydenta UE - cały okres procedury ochronnej powyżej 18 miesięcy (art. 212 ust. 1 pkt 2). Pobyt stały przysługuje też po 10 latach zgody na pobyt tolerowany (art. 195 ust. 1 pkt 6 lit. b).

Jak robią to inni w UE (teksty ustaw, stan na 26.08.2026): **Litwa** zalicza okres ochrony czasowej do 5 lat pod krajowy pobyt stały w całości (art. 53 ust. 1 pkt 8 UTPĮ), **Łotwa** wydaje tej grupie zwykłe zezwolenie na pobyt czasowy na 3 lata (art. 3 ust. 2 ustawy o wsparciu ludności cywilnej Ukrainy), **Hiszpania** zalicza w całości (art. 183.1 RD 1155/2024 + Instrucciones SEM 2/2026), **Portugalia** od razu nadała zezwolenie pobytowe (RCM 29-A/2022), **Czechy** uchwaliły w 2025 r. przepis liczący ten okres **w połowie** („započítává jednou polovinou" - § 7w odst. 6 zákona 65/2022 Sb. w brzmieniu zákona 24/2025 Sb.), **Niemcy** zaliczają w całości, choć uznaniowo (§ 26 Abs. 4 w zw. z § 9 Abs. 2 AufenthG). **Precedens europejski jest starszy niż ta wojna: Słowenia przyznała pobyt stały uchodźcom wojennym z Bośni ustawą z 2002 r.** (art. 24.a ZZZat).

Pytanie, które z tego wynika: wygaszanie rozwiązań specjalnych byłoby naturalne, gdyby reżim ogólny działał. Reżim ogólny to dziś zawieszone terminy do 4.03.2027 (art. 100d), wyłączone środki przeciw bezczynności i **jedyna oparta na pracy droga do pobytu stałego, która jest przepisem martwym**: art. 195 ust. 1 pkt 6 lit. c wymaga zezwolenia udzielonego „ze względu na cel, o którym mowa w art. 114 ust. 1a", czyli pracy w zawodzie pożądanym dla polskiej gospodarki - określonym rozporządzeniem z art. 114 ust. 5, którego **nigdy nie wydano** (w wykazie aktów wykonawczych do ustawy o cudzoziemcach nie figuruje; delegacja jest fakultatywna i obowiązuje od 1.01.2019).

13. Uwaga - częste błędy w obiegu (nie strzelajmy sobie w stopę)

- **„Decyzji jest dwa razy mniej"** - nieprawda. Dane UdSC: pozytywnych decyzji o pobyt czasowy było 334 tys. (2023), 310 tys. (2024), 328 tys. (2025), a w samym I półroczu 2026 - 190,9 tys. pozytywnych o pobyt czasowy (ta sama kategoria; wszystkich decyzji pobytowych: 233,5 tys.) - rekordowe tempo. Spada tylko pobyt stały (–35% od 2023, ok. 3–4% wolumenu). Prawdziwy problem: **rekordowa liczba decyzji i mimo to 658 dni oczekiwania** - system jest niewydolny strukturalnie, nie „leniwy".
- **Zgromadzenia:** zawiadomienie w trybie zwykłym to **30–6 dni** przed datą (art. 7 Prawa o zgromadzeniach), w uproszczonym - **30–2 dni** (art. 22); „3 dni" to błąd. Organizatorem może być także cudzoziemiec; ustawa nie wymaga PESEL.
- Analiza Amnesty „Permanentna tymczasowość" (04.08.2025) dotyczy **dokumentów podróży Białorusinów**, nie kart pobytu ogólnie; Andrzej Poczobut jej nie „poparł" - to Amnesty apeluje o jego uwolnienie.
- „W Poznaniu, Łodzi i Kielcach problemów nie ma" - **nieprawda**: 339, 386 i 325 dni średnio.
- Wojewodę powołuje **Prezes Rady Ministrów** (art. 6 ustawy o wojewodzie), nie Sejm; organem wyższego stopnia w sprawach pobytowych jest **Szef UdSC** (art. 22 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach).
- **„Ukraińcy stracili prawo do pracy" / „muszą już mieć zezwolenie" - NIEPRAWDA.** Do 5 marca 2029 r. każdy legalnie przebywający obywatel Ukrainy pracuje bez zezwolenia, u dowolnego pracodawcy (art. 41 ustawy wygaszającej). Zmieniło się co innego: uprawnienie przeniesiono z przepisu merytorycznego do **przejściowego, z datą wygaśnięcia**, a powiadomienie urzędu pracy jest dziś obowiązkiem pracodawcy pod grzywną - nie warunkiem legalności pracy (dawniej brak powiadomienia czynił pracę nielegalną).
- **„Polska łamie dyrektywę 2003/109, nie licząc okresu ochrony czasowej" - NIE tak.** Dyrektywa tej grupy nie obejmuje (art. 3 ust. 2 lit. b), więc niczego nie nakazuje ani nie zakazuje. Poprawnie: **ani dyrektywa, ani ustawa tego okresu nie wyłączają z obliczania - wyłączenia dokonał urząd, informacją na swojej stronie.**
- **„Karta CUKR prowadzi do stałego pobytu" - nie prowadzi.** Liczy się do rezydenta długoterminowego UE (od dnia odbioru karty), ale w katalogu przesłanek pobytu stałego z art. 195 ust. 1 nie ma ani ochrony czasowej, ani zezwolenia z art. 42r.
- **Nie mylić dwóch tytułów:** „pobyt stały" (krajowy, art. 195) i „rezydent długoterminowy UE" (art. 211) to różne instytucje, z różnymi warunkami i skutkami. Większość nieporozumień w obiegu bierze się z ich mieszania.

14. Gdzie są dokumenty

Wszystkie pisma kampanii i odpowiedzi organów, na których opiera się ten materiał, są w publicznym archiwum: glos-migranta.eu/dokumenty - **1 459 dokumentów, w tym 894 pisma i 565 załączników**. Każdą sprawę, pismo po piśmie, widać na glos-migranta.eu/sprawy, a dosłowne cytaty z urzędowych pism, z numerem sprawy i dokumentem, na glos-migranta.eu/cytaty. Przy każdym naszym piśmie są linki do odpowiedzi organów („Odpowiedzi"), a przy każdej odpowiedzi link do pisma, na które odpowiada („W odpowiedzi na"). Gdzie trafiły te dane (Komisja Europejska, Parlament Europejski, NIK, Rzecznik Praw Obywatelskich i inne): glos-migranta.eu/wykorzystanie. Ranking odpowiedzi urzędów: glos-migranta.eu/ranking. Szesnaście raportów ze źródłami, m.in.: Państwo w pętli (glos-migranta.eu/raporty/panstwo-w-petli) · Ile kosztuje odmowa? (glos-migranta.eu/raporty/ile-kosztuje-odmowa) · Rachunek (glos-migranta.eu/raporty/rachunek) · Państwo przegrywa i się odwołuje (glos-migranta.eu/raporty/kasacje) · Nie przekazywać ponagleń (glos-migranta.eu/raporty/ponaglenia-bez-rozpatrzenia) · Recital, drzwi do regałów i „xxx" (glos-migranta.eu/raporty/fami-2) · Wyroki z innej bajki (glos-migranta.eu/raporty/wyroki-z-innej-bajki) · Sąd odpowiada w sześć dni. Urząd nie musi (glos-migranta.eu/raporty/sady) · Jeden wniosek, szesnaście odpowiedzi (glos-migranta.eu/raporty/jeden-wniosek-szesnascie-odpowiedzi) · Co państwo wie o sobie (glos-migranta.eu/raporty/co-panstwo-wie-o-sobie) · Szesnaście urzędów w liczbach (glos-migranta.eu/raporty/szesnascie-urzedow-w-liczbach) · Ponaglenie, którego nikt nie rozpatruje (glos-migranta.eu/raporty/ponaglenie) · Pieniądze z FAMI (glos-migranta.eu/raporty/fami) · Jak pytający staje się oskarżonym (glos-migranta.eu/raporty/jak-pytajacy-staje-sie-oskarzonym). W archiwum dane osobiste autora pism są usunięte; imiona, stanowiska i podpisy urzędników zostają.

Słowniczek skrótów

- ABSL - Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych
- ABW - Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
- AML - przeciwdziałanie praniu pieniędzy
- BGK - Bank Gospodarstwa Krajowego
- BZP - Biuletyn Zamówień Publicznych
- CBOSA - Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
- COPE - Centrum Obsługi Projektów Europejskich MSWiA
- DFE - Departament Funduszy Europejskich MSWiA
- Dz.U. - Dziennik Ustaw
- EKPC - Europejska Konwencja Praw Człowieka
- FAMI - Fundusz Azylu, Migracji i Integracji UE
- GIIF - Generalny Inspektor Informacji Finansowej
- KPA - Kodeks postępowania administracyjnego
- KPP - Karta Praw Podstawowych UE
- MF - Ministerstwo Finansów
- MOS - Moduł Obsługi Spraw
- MSWiA - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- NIK - Najwyższa Izba Kontroli
- NSA - Naczelny Sąd Administracyjny
- OPT - obywatele państw trzecich
- OSR - ocena skutków regulacji
- PAN - Polska Akademia Nauk
- PKB - produkt krajowy brutto
- RPO - Rzecznik Praw Obywatelskich

- SG - Straż Graniczna
- TED - Tenders Electronic Daily (unijny dziennik zamówień)
- TSUE - Trybunał Sprawiedliwości UE
- UdSC - Urząd do Spraw Cudzoziemców
- SL2021 - system rozliczania projektów unijnych
- UKNF/KNF - (Urząd) Komisji Nadzoru Finansowego
- UW - urząd wojewódzki
- WSA - wojewódzki sąd administracyjny
- ZUS - Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Jak samodzielnie sprawdzić te źródła (bez umiejętności technicznych)

- **Odpowiedzi na interpelacje poselskie** (nr 794, 11787, 12584, 18089): `sejm.gov.pl/sejm10.nsf/interpelacja.xsp?typ=int&nr=18089` - wystarczy podmienić numer na końcu adresu; treść odpowiedzi jest w załączonym PDF.
- **Ustawy i nowelizacje (Dz.U.)**: `dziennikustaw.gov.pl/DU/2026/203` - rok i pozycja z naszych przypisów. Podawany w przypisach adres `api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2025/337/text.pdf` też otwiera się w przeglądarce jak zwykły PDF, mimo słowa „api".
- **Wyroki sądów administracyjnych** (np. II OSK 2921/24): `orzeczenia.nsa.gov.pl/cbo/query` - wpisać sygnaturę w wyszukiwarkę.
- **Statystyki UdSC**: `gov.pl/web/udsc/zestawienia-roczne` - pliki XLSX z liczbą decyzji per rok i województwo.
- **Pisma RPO i odpowiedzi ministerstw** (np. XI.541.119.2025): `bip.brpo.gov.pl` - wyszukiwarka po sygnaturze. Pismo MSWiA BMP.0790.3.7.2026(6) jest opublikowane w całości na stronie sprawy RPO (bip.brpo.gov.pl, sprawa XI.541.22.2025.DB).
- **Kontrole NIK** (P/23/069, I/24/002/LWR): `nik.gov.pl` - wyszukiwarka po numerze kontroli.
- **Statystyki sądów administracyjnych (NSA)**: `nsa.gov.pl/dokumenty/statystyki-wsa/` - sprawozdania roczne WSA, Dział 2 „Skargi na bezczynność i przewlekłość organów", symbol 6272.
- **Projekty FAMI urzędów wojewódzkich**: `mapadotacji.gov.pl` - wpisać „Wojewoda" i nazwę województwa.
- **Dokumenty z tego materiału**: `glos-migranta.eu/dokumenty` (archiwum), `glos-migranta.eu/sprawy`, `glos-migranta.eu/cytaty`.
- **Dane Eurostatu**: `ec.europa.eu/eurostat/databrowser` - kod zbioru `migr_asytpsm`.

Materiał zebrany społecznie wyłącznie ze źródeł publicznych: Dziennik Ustaw przez api.sejm.gov.pl, BIP, NIK, RPO, sądy administracyjne, TED/BZP, Eurostat, RAD-on, raporty branżowe. **Wolno kopiować, drukować i cytować bez pytania.**

Wersja 6.2 z 5.11.2026 (dopisanie): + kolejka miesiąc po miesiącu wg UdSC (sekcja 1), ponaglenia (2), „nikt nie liczy” (4), kasacje i FAMI (5), Minister i odwołania (6), rachunek PIT/ZUS (9); liczby spraw do 4.11; archiwum 1 459 dokumentów, szesnaście raportów, karty urzędów. Wersja 6.1 z 17.10.2026 (dopisanie): + w sekcji 6 porównanie sądów z urzędami (31 z 31 w 14 dniach wobec 60 wezwań, 36 przedłużeń i 37 odmów) i sprawdzenie 520 powołań na 179 orzeczeń; zaktualizowano archiwum (1 254 dokumenty, 738 pism i 516 załączników, odpowiedzi powiązane z pismami) i listę ośmiu raportów. Wersja 6.0 z 16.10.2026 (przebudowa). Zmiany: + obraz szesnastu urzędów (sekcja 1); + statystyka NSA 2020-2025 (sekcja 3); + ponaglenie w praktyce i brak nadzoru MSWiA (sekcja 4); + FAMI: wykazy COPE, 138 wskaźników i żaden o czasie, osiem organów nie mierzy wpływu na czas, FAMI na jedną czekającą sprawę (sekcja 5); + nowa sekcja 6 (jak urzędy odpowiadają na pytania o własne terminy); + sekcja 14 (gdzie są dokumenty); sprostowanie: zawieszenie terminów przedłużono sześć razy, nie pięć; usunięto dawną sekcję o terminach z 31.08 i 5.09.2026, które minęły.